

Fakta og tall om sametingsvalg

— *ET UNDERVISNINGSSOPPLEGG FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ,
OGSÅ MED BRUK AV ANDRE RELEVANTE KILDER*



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

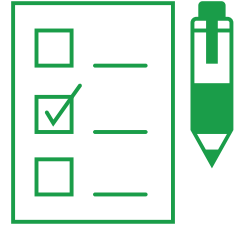
Om andre kilder



- SSB takker Sametinget for tillatelsen til å bruke film og tekst som er produsert og eid av dem.
- Se mer om kildehenvisning i hvert lysark og i kildelisten på slutten av presentasjonen.
 - Tall for 2021 er tatt fra Valgdirektoratets sider. Alle deler, inklusive oppgaver, vil bli oppdatert når SSB har publisert nye tall 27. oktober 2021. Da kommer tallene for 2021 inn i Statistikkbanken.



Agenda



Introduksjon til timen (5 min.)

Kort om sametinget. Film. Tall om valgdeltakelse (15 min.)

Demonstrasjon av statistikkbanken (5 min.)

Oppgaveløsning (15 min.)

Oppsummering av den første timen og refleksjon (5 min.).





Introduksjon. Kort om timen

- I denne timen skal vi lære om sametingsvalg og se på tall om valgdeltakelse i de ulike valgene
- Dere skal lære å bruke SSBs Statistikkbank for å finne valgfakta
- Vi reflekter til slutt sammen om hva vi har lært om valgdeltakelse i Sametingsvalgene og om rollen et felles faktagrunnlag har i et demokrati



Introduksjon. Læringsmålene



- Utforske og presentere fakta om sametingsvalget.
- Reflektere over og diskutere sentrale utviklingstrekk ved sametingsvalgene. Begrunn standpunktene dine i diskusjonen.



Om Sametinget

Kilde: sametinget.no

- «Det første Sameting ble åpnet av Hans Majestet Kong Olav V den 9. oktober 1989.
- Sametinget skal styrke samenes politiske stilling og fremme samenes interesser i Norge, bidra til en likeverdig og rettferdig behandling av det samiske folket og arbeide med å legge forholdene til rette for at samene kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv
- Sametinget vil bidra til at rettighetene i FNs erklæring om urfolks rettigheter implementeres i lovverk og praktisk politikk som påvirker vår hverdag»



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Om Sametinget

Kilde: sametinget.no

- «Sametingsvalget holdes hvert fjerde år på samme dagen som stortingsvalget. Sametinget er øverste valgmyndighet til sametingsvalget. Det er 7 valgkretser som dekker hele landet, hver valgkrets får tildelt mandater etter antall manntallsførte i kretsen. Til sammen velges det 39 representanter fra hele landet»
- Må være registrert i Sametingets valgmanntall for å stemme



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

§2-1 i Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (Sameloven)



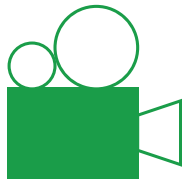
- Sametingets arbeidsområde er alle saker som etter tingets oppfatning særlig berører den samiske folkegruppe.
- Kan av eget tiltak reise saker innenfor sitt arbeidsområde, og gi uttalelser
- Kan delegeres myndighet til å forvalte bevilgninger, og har beslutningsmyndighet i henhold til sameloven og andre lover

Kilde: [Lovdata](#)



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Film om Sametingets historie og bygning



- <https://www.youtube.com/watch?v=EFVcFUaKxso> (7,5 minutter)

Kilde: sametinget.no



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Statistikkbanken 05926: Sametingsvalet.

Personar med røysterett, etter statistikkvariabel og fireårig

	2005	2009	2013	2017
Personar med røysterett	12 538	13 890	15 005	16 958
Godkjende røystegjevingar i alt	9 108	9 624	10 040	11 756
Valdeltaking (prosent)	72,6	69,3	66,9	70,3



2021-tall fra Valgdirektoratet

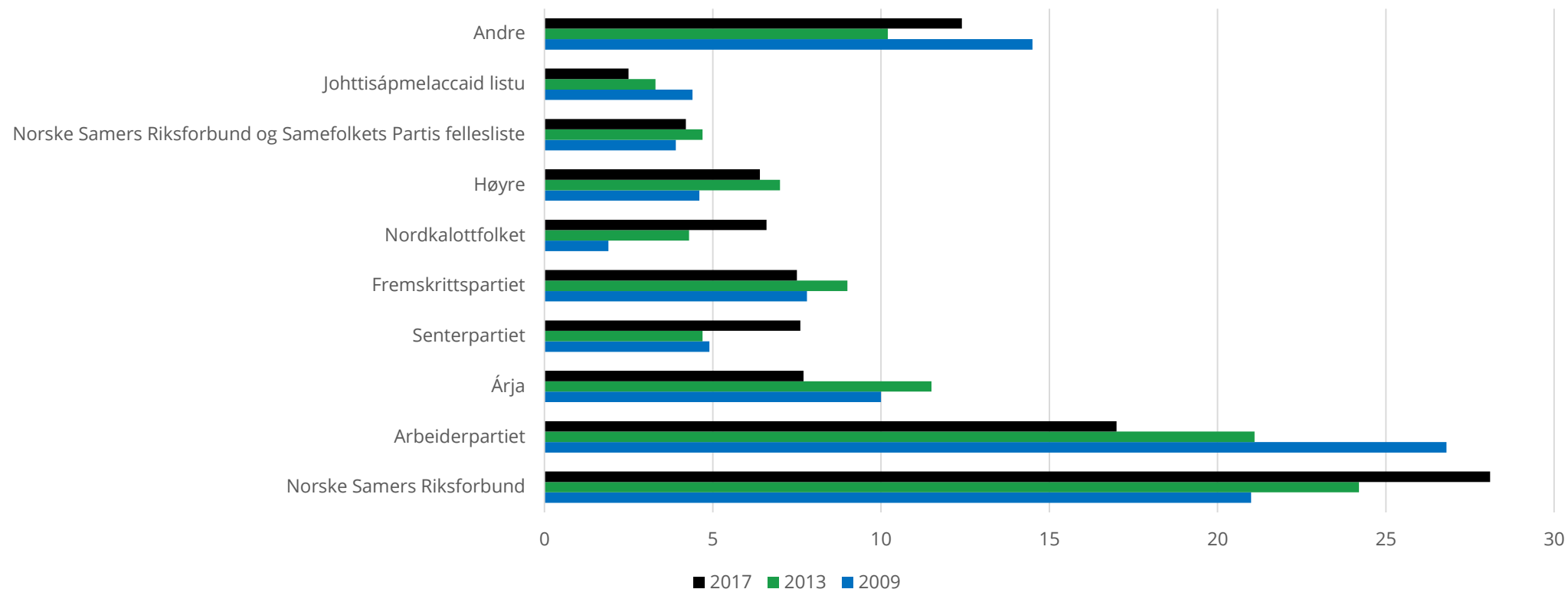
- Personer med stemmerett: 20 541
- Opptalte stemmesedler: 14 084
- Fremmøteprosent: 68,6
 - Ned fra 70,3 prosent i 2017-valget.

Kilde: [Tall for hele Norge. Sametingsvalg 2021, Valgdirektoratet](#)



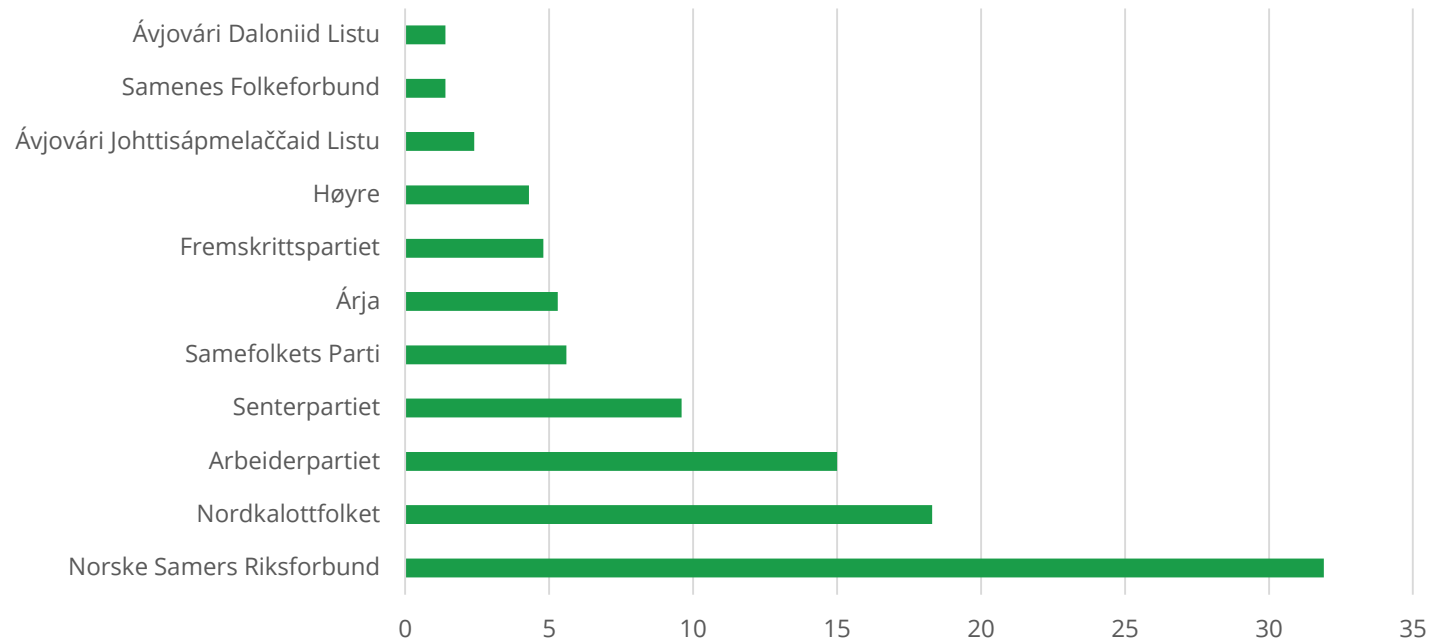
Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Valgresultat ved sametingsvalgene i 2009, 2013 og 2017. Prosent for hvert parti



Kilde: [Sametingsvalet, Statistisk sentralbyrå](#)

Valgresultat ved sametingsvalgene i 2021. Prosent for hvert parti



Kilde: [Tall for hele Norge. Sametingsvalg 2021, Valgdirektoratet](#)



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Valgresultat ved sametingsvalgene i 2021.

Antall mandater for hvert parti og endring fra valget i 2017

	Antall mandater	Endring fra 2017-valget
Norske Samers Riksforbund	17	1
Nordkalottfolket	9	6
Arbeiderpartiet	7	-2
Senterpartiet	3	1
Fremskrittspartiet	1	0
Samefolkets Parti	1	0
Ávjovári Johttisápmelaččaid listu	1	0
Høyre	0	-1
Árja	0	-1
Ávjovári Daloniid listu	0	-1

Kilde: [Tall for hele Norge. Sametingsvalg 2021, Valgdirektoratet](#)



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Noen fakta fra sametingsvalget i 2017 og 2021



- Andel som avga stemme i 2021: 68,6%.
 - Tilsvarende andel for stortingsvalget var 77,2%
- Andel som avga stemme i 2017: 70,3%.
 - Tilsvarende andel for stortingsvalget var 78,2%



Kilde: [Tall for hele Norge. Sametingsvalg 2021, Valgdirektoratet Sametingsvalet, Statistisk sentralbyrå og Stortingsvalet, Statistisk sentralbyrå](#)



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Om statistikkbanken. Kort innføring



- <https://www.ssb.no/informasjon/om-statistikkbanken/hvordan-bruke-statistikkbanken> Her finner du veiledningstekst
- Opplæringsvideo (3,5 minutter):
<https://player.vimeo.com/video/305760471>



Løs oppgaver

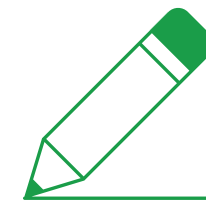


- Velg minst en av oppgavene 1 og 2
 - Oppgave 1. Utviklingen for partiene (15 minutter)
 - Oppgave 2. Hvordan har fordelingen for valgte representanter etter kjønn endret seg gjennom de fire valgene fra 2005 til 2017? (15 minutter)
- Alle gjør refleksjonsoppgave 3



Oppsummering med refleksjon.

Hva kan du nå?



- Om dagens valgordning? Utviklingen av stemmeretten over tid?
 - Hvem kan stemme ved sametingsvalg i Norge?
 - Hvor stor andel av de stemmeberettigede stemte ved forrige valg?
 - Hvorfor er offisiell statistikk viktig i et demokrati?
- Kan du Statistikkbanken?
- Spørsmål?



Kilder

Lovdata. (2021, Juli 29). *Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven)*. Hentet fra lovdata.no:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1987-06-12-56>

Sametinget. (2021, Juli 29). *Om sametinget*. Hentet fra sametinget.no: <https://sametinget.no/om-sametinget/om-sametinget/>

Statistisk sentralbyrå. (2017, Oktober 31). *Sametingsvalet*. Hentet fra ssb.no:

<https://www.ssb.no/valg/sametingsvalg/statistikk/sametingsvalet>

Statistisk sentralbyrå. (2017, Oktober 31). *Stortingsvalet*. Hentet fra ssb.no:

<https://www.ssb.no/valg/stortingsvalg/statistikk/stortingsvalet>

Statistisk sentralbyrå. (2021, April 26). *Statistikkbanken. Hvordan bruke statistikkbanken?* Hentet fra ssb.no:

<https://www.ssb.no/informasjon/om-statistikkbanken/hvordan-bruke-statistikkbanken>

Statistisk sentralbyrå. (2021, Juli 29). *Valg*. Hentet fra ssb.no: <https://www.ssb.no/valg/faktaside/valg>

Valgdirektoratet. (2021, September 23). *Tall for hele Norge. Sametingsvalg 2021*. Hentet fra valgdirektoratet.no:

<https://valgresultat.no/?type=sa&year=2021>

www.samediggi.no (Regissør). (2020). *Samenes folkevalgte organ. Digital omvisning av sametingsbygget* [Film].



Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Takk!

